

Cais i Alw i Mewn:

Penderfyniad Cabinet CAB/15/84, gwnaed 21/03/2016.

Newid i ddalgylch Cyfrwng Cymraeg Ysgol Plasmawr ac Ysgol Glantaf drwy symud dalgylch Ysgol Pencae o Ysgol Plasmawr i Ysgol Glantaf i'w weithredu o fis Medi 2017.

Hoffwn alw'r penderfyniad hwn i mewn am y rhesymau canlynol:

1) Mae'r rhesymeg y tu ôl i'r newid yn ddiffygiol. Mae'n ateb tymor byr i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg yn nalgylchoedd Ysgol Plasmawr ac Ysgol Glantaf ill dwy.

- Mae'r galw sydd wedi ei ragamcanu am leoedd yn nalgylchoedd Ysgol Glantaf ac Ysgol Plasmawr yn fwy na'r nifer o leoedd sydd ar gael ym Medi 2019, ond nid ystyriwyd ffigurau ar ôl 2017 wrth wneud y penderfyniad. Mae hyn er gwaethaf y ffaith eu bod wedi eu hystyried wrth benderfynu peidio â bwrw ymlaen gyda newidiadau i ddalgylchoedd cyfrwng Saesneg Ysgol Uwchradd Fitzalan ac Ysgol Uwchradd Cantonian a'r dalgylchoedd cyfrwng Saesneg cynradd sy'n gysylltiedig â nhw.
- Dim ond y rhagamcan am alw yn 2017 yn Ysgol Glantaf ac Ysgol Plasmawr yr ymgynghorwyd, lle byddai 201 o ddisgyblion yn chwilio am le yn Ysgol Glantaf, sydd â 240 o leoedd ar hyn o bryd, a 210 o ddisgyblion yn chwilio am le yn Ysgol Plasmawr sydd ar hyn o bryd â 180 o leoedd ar gael.
- Mesur byr dymor yw'r penderfyniad i symud dalgylch Ysgol Pencae o Ysgol Plasmawr i fynd i'r afael â'r galw uwch nag sydd o leoedd yn Ysgol Plasmawr a llai o alw na lleoedd yn Ysgol Glantaf yn 2017. Nid yw'n ystyried o gwbl y galw sydd wedi ei ragamcanu ar gyfer 2019 pan fyddai Ysgol Glantaf yn llawn, gyda 240 o ddisgyblion yn chwilio am leoedd yno.
- Hyd yn oed pe bai dalgylch Ysgol Pencae yn cael ei symud i ddalgylch Ysgol Glantaf, byddai Ysgol Plasmawr yn llawn erbyn 2020/2021 .

2) Mae nifer o rydd-ddeiliaid pwysig wedi mynegi gofid y gallai'r newid effeithio'n andwyol ar les cymdeithasol ac economaidd disgyblion.

- Byddai'r cynnig i symud Ysgol Gynradd Pencae o ddalgylch Plasmawr yn golygu y byddai Ysgol Glantaf yn derbyn plant o'r tair ysgol gynradd Gymraeg sy'n perfformio orau, gan adael Ysgol Plasmawr â phoblogaeth sydd ag amrywiaeth proffil lai effeithiol. Byddai'r newid yn effeithio'n andwyol ar gydbwysedd socioeconomaidd Plasmawr, a'r perygl yw y byddai rhieni yn ystyried Ysgol Glantaf yn "ysgol elit". Mae llawer o bobl yn ystyried data Prydau Ysgol am Ddim yn ddull amrwd o farnu proffil socioeconomaidd ac nad yw'r adlewyrchu ardaloedd Caerdydd yn gywir.

- Gallai symud Ysgol Pencae o ddalgyllch Plasmawr effeithio'n negyddol ar allu disgyblion i gymdeithasu drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Gallai symud Ysgol Pencae o ddalgyllch Plasmawr effeithio'n andwyol ar ddarpariaeth chweched dosbarth.

3) Mae'r ymgynghoriad yn diystyru barn y mwyafrif.

Mae'r nifer o wrthwynebiadau a dderbyniwyd yn debyg i'r nifer a dderbyniwyd yn yr ymgynghoriad i newidiadau yn nalgylchoedd ysgolion cyfrwng Saesneg. Argymhellwyd na ddylai'r Cabinet fwrw ymlaen gyda'r newidiadau i'r dalgyllchoedd cyfrwng Saesneg, ond cymeradwyodd y Cabinet y newidiadau i'r dalgyllchoedd Cymraeg. Ar ben hyn, diystyrwyd nifer fawr o wrthwynebiadau gan ddisgyblion.

- Mae dalgyllchoedd eisoes wedi eu newid yn sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf. Mae newidiadau byr dymor eraill yn mynd i amharu heb angen. Byddant yn tanseilio ffydd yn y ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ac yn bwysicach na dim ni fyddant yn mynd i'r afael â materion yn ymwneud â lleoedd mewn ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg yn y tymor canol a'r hir dymor yn nalgylchoedd y ddwy ysgol a ledled y Ddinas.

4) Dylid galw'r penderfyniad i mewn a chynghori swyddogion i gynnal adolygiad ar yr opsiynau ar gyfer darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg yn nalgylchoedd presennol y ddwy ysgol a ledled y Ddinas.

- Dylid rhoi cyfle i rydd-ddeiliaid allweddol i roi eu barn ar newidiadau i ddalgyllchoedd yn ystod y broses Alw i Mewn.
- Dylid dileu'r penderfyniad, ac yn debyg i'r newidiadau yn nalgylchoedd ysgolion cyfrwng Saesneg rhan hon y ddinas, ni ddylid bwrw ymlaen â'r newidiadau tan i adolygiad buan gael ei gynnal.

Y Cynghorydd Dianne Rees

Aelod o Bwyllgor Craffu Plant a Phobl Ifanc

5 Ebrill 2016